Euroopan talous- ja sosiaalikomitean Lausunto **aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille metalliteollisuuden kilpailukyvystä EU:n kasvu- ja työllisyysstrategiaan liittyvä tiedonanto"**

KOM(2008) 108 lopullinen – SEC(2008) 246

(2009/C 175/19)

Euroopan komissio päätti 22. helmikuuta 2008 pyytää Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille metalliteollisuuden kilpailukyvystä – EU:n kasvu- ja työllisyysstrategiaan liittyvä tiedonanto

KOM(2008) 108 lopullinen.

Asian valmistelusta vastannut neuvoa-antava valiokunta "teollisuuden muutokset" antoi lausuntonsa 18. marraskuuta 2008. Esittelijänä oli Gustav ZÖHRER ja apulaisesittelijänä Tomasz CHRUSZCZOW.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 3.–4. joulukuuta 2008 pitämässään 449. täysistunnossa (joulukuun 3. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 160 ääntä puolesta ja 6 vastaan 7:n pidättyessä äänestämästä.

1. **Päätelmät ja suositukset**

1.1 Metalliteollisuudessa ja tuotantoketjun myöhemmillä sektoreilla luodaan valtava todellinen lisäarvo, jonka panos Euroopan koko talouden kehitykseen on välttämätön. Metalliteollisuus on maailmanlaajuisessa kilpailutilanteessa, ja se on kohdannut viime vuosina yhä uusia laajoja muutoksia ja rakennesopeutuksia.

1.2 Tulevat rakennemuutokset ovat tiiviissä yhteydessä metalliteollisuuden (raaka-aineista jalostukseen ulottuvien) arvoketjujen globalisoitumisen etenemiseen. Tämä vaatii teollisuuspolitiikassa uutta lähestymistapaa, jolla tähdätään innovointiin, ammattitaitoon sekä tasapuolisiin maailmanlaajuisiin kilpailuolosuhteisiin.

1.3 Komitea yhtyy lähtökohtaisesti komission tiedonannossa esitettyyn analyysiin alan ominaispiirteistä. On kuitenkin otettava huomioon, että metalliteollisuus ei ole homogeeninen ala ja että yleispätevien arvioiden esittäminen on vaikeaa. Monet komission ehdottamista toimenpiteistä on muotoiltu hieman liian yleisesti. Komitea kehottaa komissiota laatimaan käsillä olevan tiedonannon seurantatoimena aikataulun ja konkreettisen toimenpideluettelon, joka koskee myös yksittäisiä osa-aloja.

1.3.1 Komitea kehottaa laatimaan yksittäisistä aloista omat tutkimukset, joihin liitettäisiin EHTY:n puitteissa kerättyjen kokemusten pohjalta seuranta ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu.

1.4 Energiapolitiikassa komitea vaatii toimenpiteitä, jotka markkinoiden ja hintojen avoimuudella mahdollistavat pitempiaikaisiin sopimuksiin perustuvan tarjonnan. Hankintaverkkojen aukot on kurottava umpeen. Lisäksi viitataan uusiutuvien energiamuotojen merkitykseen sekä panokseen, jonka teollisuus antaa itse sähkön ja lämmön tuotantoon.

1.5 Ympäristöpolitiikassa on ennen kaikkea löydettävä ratkaisuja, joilla sovitetaan yhteen ilmaston suojelulle sekä työllisyydelle, kasvulle ja maailmanlaajuiselle kilpailukyvylle asetettavat tavoitteet. Komitea vaatii seuraavia toimia eurooppalaiseen metalliteollisuuteen kohdistuvien kilpailuhaittojen välttämiseksi:

— kansainvälisten sopimusten asettaminen etusijalle

— parhaiden ja energiatehokkaimpien teknologioiden levittämisen tukeminen

— jo tehtyjen investointien huomioon ottaminen

— Yksittäisten alojen kyky vähentää päästöjä tulisi ottaa huomioon teknisten standardien perusteella.

— pikainen päätös tunnustaa hiilivuodon (*carbon leakage*) vaara.

1.5.1 Komitea tukee komission suunnittelemiin kuuluvia, IPPC-direktiiviä, jätelainsäädäntöä, REACH:iä ja standardointia koskevia toimia, mutta toivoo yksittäisten ehdotusten konkreettista muotoilua.

1.6 Raaka-aineiden kierrätyksellä ja materiaali-intensiteetin vähentämisellä tai korvaavien materiaalien kehittämisellä on tulevaisuudessa yhä suurempi merkitys (sekä ympäristönsuojelun kannalta että kauppapoliittisista syistä).

1.7 Komitea kannattaa komission aikomusta tehostaa innovointia, tutkimusta ja kehitystä sekä parantaa ammattitaitoa. Hyvän esimerkin tarjoaa teräsalan eurooppalaisen teknologiafoorumin (*European Steel Technology Platform*, ESTEP) puitteissa toteutettava ULCOS-hanke (*Ultra Low* CO_2 *Steelmaking*). Seitsemännen puiteohjelman toista osaa ajatellen komitea kehottaa tarkistamaan jo olemassa olevien ohjelmien tehokkuutta ja toivoo yhteensovittamisen ja tuen parantamista. Koulutuksen ja jatkokoulutuksen alalla tarvitaan merkittäviä investointeja alan osaamiseen.

1.8 Kauppapoliittisilla kysymyksillä on valtava merkitys maailmanlaajuisesti kilpailevalle metalliteollisuudelle. Komitea yhtyy komission käsitykseen siitä, että kauppapoliittisista kysymyksistä on käytävä tiivistä vuoropuhelua kolmansien maiden kanssa. Käytettävissä on kuitenkin oltava edelleen WTO:n hyväksymiä kauppapoliittisia välineitä, joilla voidaan estää EU:n metalliteollisuuden heikompaan asemaan asettavia tai sitä syrjiviä käytänteitä.

1.9 Metalliteollisuuden on kohdattava laajakantoisia sosiaalisia haasteita, kuten

— lisää rakennemuutoksia

— työntekijöiden ikääntyminen

— osaamisvaatimusten lisääntyminen

— työturvallisuus ja -terveys.

Komitea on hieman ihmeissään siitä, että komissio ei esitä tiedonannossaan sosiaalisia näkökohtia koskevia konkreettisia toimia tai suosituksia. Komitea kehottaa komissiota edistämään (edelleen) työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua asianomaisilla aloilla, koska se on oikea taho näiden kysymysten käsittelemiseksi.

2. **Perustelu/tiedonannon sisältö**

2.1 Komission tiedonannossa arvioidaan metalliteollisuuden kilpailukykyä ja esitetään suosituksia tulevaa varten. Tiedonanto on jatkoa komission vuonna 2005 esittämälle tiedonannolle, jonka aiheena oli EU:n teollisuuspolitiikka ja jossa esiteltiin useita alakohtaisia aloitteita, joihin kuului komission arvio raaka-aineiden ja energiansaannin vaikutuksesta Euroopan metalliteollisuuden kilpailukykyyn ([1]). Tiedonannossa otetaan huomioon myös teollisuuspolitiikasta vuonna 2007 tehty väliarviointi ([2]).

2.2 Metalliteollisuus on luonteeltaan erittäin energiaintensiivinen ala, johon yhteisön energia- ja ilmastonmuutospolitiikka vaikuttaa suoraan. Maaliskuussa 2007 kokoontunut Eurooppaneuvosto korosti tämän energiaintensiivisen sektorin merkittävyyttä ja painotti, että ”sektoriin kuuluvien Euroopan teollisuudenalojen kilpailukyvyn parantamiseksi ja niiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi tarvitaan kustannustehokkaita toimenpiteitä”. Suoraan globaalia kilpailua kohtaavien energiaintensiivisten alojen erityistilanne tunnustetaankin komission 23. tammikuuta 2008 julkaisemassa ilmastotoimia ja uusiutuvaa energiaa koskevassa paketissa.

2.3 Komissio ehdottaa 16 toimenpiteen pakettia, joka koskee seuraavia aloja: energia, ympäristö, standardointi, innovointi, tutkimus- ja kehittämistoiminta, ammattitaito, ulkosuhteet ja kauppapolitiikka.

3. **Yleistä**

3.1 Kuten komitea totesi jo komission tiedonannosta ”Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: EU:n valmistusteollisuutta vahvistavat toimintapuitteet – Yhtenäisempi lähestymistapa teollisuuspolitiikkaan” (KOM(2005) 474 lopullinen) 20. huhtikuuta 2006 antamassaan lausunnossa, se pitää lähtökohtaisesti tervetulleena komission alakohtaisia toimia kilpailukyvyn parantamiseksi ja työllisyyden turvaamiseksi.

3.2 Metalliteollisuus on yksi Euroopan merkittävimmistä aloista monen tuotantosektorin arvoketjussa. Teollisuuden laskelmien mukaan esimerkiksi terästeollisuuden tuotantoketjun myöhempien sektoreiden liikevaihto on 3 157 miljardia euroa, ja niiden työntekijämäärä on 23 miljoonaa (ks. liite 1). Metalliteollisuuden muista haaroista ei valitettavasti ole olemassa laskelmia. Terästuotteita käytetään laajalti tärkeänä rakennusaineena, erityisesti energiatehokkaissa infrastruktuurirakenteissa. Tämän vuoksi Euroopan kyky kehittyä edelleen ja sopeutua ilmastonmuutokseen riippuu etenkin teräksen luotettavasta saatavuudesta EU:n markkinoilla.

3.2.1 Rahoitusmarkkinoiden tämänhetkinen kriisi huomioon ottaen komitea haluaa erityisesti korostaa, että metalliteollisuudessa ja tuotantoketjun myöhemmillä sektoreilla luodaan valtava todellinen lisäarvo, joka antaa välttämättömän panoksen Euroopan talouden kehitykseen. Metalliteollisuuden johtava rooli monilla aloilla toimii myös muiden teollisuudenhaarojen kilpailukyvyn perustana. Tämä osaaminen on säilytettävä Euroopassa, ja sitä on kehitettävä edelleen.

Metalliteollisuus kilpailee maailmanlaajuisesti, ja se on kohdannut viime vuosina yhä uusia laajoja muutoksia ja rakennesopeutuksia. Nämä muutokset ovat parantaneet osaltaan sen kilpailukykyä, mutta ne ovat myös johtaneet valtavaan työpaikkojen menetykseen. Rakennemuutoksia ei voida kuitenkaan perustella pelkästään teknologisesti tai tuotannon parantamisella. Osittain syynä on myös se, että tiettyjä tuotantoja (esimerkiksi raaka-alumiinin tuotanto) on siirretty Euroopan ulkopuolelle mm. energiakustannusten, ympäristösäännösten ja raaka-aineiden läheisyyden vuoksi. Kyseinen prosessi ei ole päättynyt, ja uusia rakennemuutoksia on odotettavissa. Tulevat rakennemuutokset ovatkin tiiviissä yhteydessä metalliteollisuuden (raaka-aineista jalostukseen ulottuvien) arvoketjujen globalisoinnin lisääntymiseen.

([1]) KOM(2005) 474 lopullinen, liite II.

([2]) KOM(2007) 374 lopullinen, 4.7.2007.

3.3 Ajankohtainen keskustelu ilmastonsuojelusta koskee näitä teollisuushaaroja erityisen voimakkaasti niiden energiaintensiivisyyden vuoksi. Kyse ei ole pelkästään asianomaisten alojen kilpailukyvyn säilyttämisestä, vaan myös niiden tarjoamien työpaikkojen turvaamisesta. Tämän vuoksi kilpailukykyneuvosto pyytääkin 3. kesäkuuta 2008 julkaisemissaan päätelmissä komissiota ja jäsenvaltioita "jatkamaan aktiivisesti teollisuuden ja kolmansien maiden kanssa keskusteluja alakohtaisista lähestymistavoista, jotta kannustettaisiin toteuttamaan tehokkaita toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi puuttumalla näin myös hiilivuotoon".

3.4 Muilta osin komitea yhtyy komission laatimaan analyysiin alan ominaispiirteistä. Tässä yhteydessä on otettava huomioon, että tiedonanto perustuu esityöhön, joka käynnistyi jo vuonna 2004, ja että metalliteollisuus ei ole homogeeninen ala.

3.4.1 Kyseessä olevia aloja ei kuitenkaan vielä ole rajattu selvästi. Komissio tukeutuu määrittelyssään NACE-koodi 27:een, kun asiakirjojen (tiedonannon ja liitteen) sisältämät tiedot koskevat vain joitain osa-aloja (raaka-aineteollisuutta ja osajalostusta). Komission tulisi laatia tässä yhteydessä tarkempi kuvaus, etenkin kun yleisluonteisten päätelmien tekeminen on vaikeaa eri osa-alojen moninaisuuden (26 teollisuusalaa viidessä ryhmässä NACE-koodi 27:n mukaan) ja erilaisten rakenteiden vuoksi (perusteollisuudessa enimmäkseen suuria yrityksiä ja jalostuksessa paljon pk-yrityksiä).

3.5 Komissio ehdottaa tiedonannossaan toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan asianomaisten teollisuushaarojen toimintaympäristöä. Näitä toimenpiteitä on tarkasteltava yhdessä muiden, samalla käsiteltävien ja ristiriitaisilta vaikuttavien yhteisön poliittisten tavoiteasetteluiden kanssa. Komitea pahoittelee näin ollen, että monet ehdotukset ovat jäänet hieman liian yleiselle tasolle, ja kehottaa komissiota laatimaan käsillä olevan tiedonannon seurantatoimena aikataulun ja konkreettisen toimenpideluettelon, joka koskee myös yksittäisiä osa-aloja. Tämä on tarpeen etenkin siksi, että metalliteollisuuden investointipäätökset koskevat keskipitkää tai pitkää aikaväliä ja toimenpiteet vaikuttavat niihin.

3.5.1 Komitea kehottaa laatimaan yksittäisistä aloista yhteistyössä asianomaisten kanssa omat tutkimukset kysynnän, tuotannon ja teknologioiden kehityksestä. Näihin tutkimuksiin tulisi liittää EHTY:n puitteissa kerättyjen kokemusten pohjalta jatkuva seuranta ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu. Terästeollisuus toimii tässä esimerkkinä. EHTY-sopimuksen mukaan rauta- ja teräsalalta tuli kerätä tietoja huomattavasti yleisiä teollisuustilastoja laajemmin. EHTY-sopimuksen päätyttyä vuonna 2002 eurooppalainen terästeollisuus on pyrkinyt jatkamaan ainakin väliaikaisesti eräitä oleellisia tilastollisia erityiskyselyitä, jotka eivät sisälly yleisiin teollisuustilastoihin. Asia pantiin täytäntöön eurooppalaisella tasolla asetuksella (EY) N:o 48/2004. Komitea kannattaa määräaikaisen asetuksen jatkamista ja esittää, että myös muilla metalliteollisuuden aloilla suoritettaisiin samankaltaisia laajoja kyselyitä, sillä yhä useammin käy ilmi, että yleiset teollisuustilastot eivät tarjoa riittävästi tietoa konkreettisen poliittisen toimintatarpeen määrittelemiseksi.

4. **Komission ehdotuksia koskevat erityiset kommentit**

4.1 *Energiapolitiikka*

4.1.1 Kuten komissio asianmukaisesti toteaa, EU:n metalliteollisuuden kilpailukykyyn ovat vaikuttaneet muutokset, kuten kaasun ja sähkön hintojen viimeaikainen nopea nousu, sekä rajoitukset pitkäaikaisten toimitussopimusten hankkimisessa.

4.1.2 On ryhdyttävä toimiin, jotka mahdollistavat hintakehityksen paremman ennakoinnin, takaavat markkinoiden avoimuuden lisääntymisen ja mahdollistavat energian tarjoajien vapaan valinnan. Tämä edellyttää sekä uutta lainsäädäntöä että myös sen tunnustamista, että sovelletut käytännöt ovat yhtäpitäviä yhteisön lainsäädännön kanssa.

4.1.3 Pitkäkestoisten toimitussopimusmahdollisuuksien tutkiminen on yksi tärkeimmistä toimista hankintaedellytysten ennakoitavuuden parantamiseksi. Tässä yhteydessä on myös mietittävä, voivatko asianomaiset energian tarjoajat osallistua tässä tapauksessa EU:n päästökauppajärjestelmän mukaisiin huutokauppoihin vai ei.

4.1.4 Tarvitaan ratkaisuja energiansiirtoinfrastruktuurin (Euroopan laajuisten verkkojen) aukkojen sulkemiseksi, jotta kaikille asianomaisille yrityksille voidaan taata vapaa pääsy energiamarkkinoille.

4.1.5 Pitkällä aikavälillä uusiutuvien energiamuotojen jatkuva kehittäminen on merkittävä tekijä EU:n teollisuuden riippumattoman energiansaannin kannalta. Metalliteollisuus edistää osaltaan uusiutuvia energialähteitä hyödyntävää energiatuotantoa (sähkö ja lämpö) koskevan EU-politiikan menestystä. Terästuotantoprosesseissa sekä koksaamoissa syntyy arvokkaita kaasuja: masuunikaasua, konverttikaasua (happipuhallusmasuunikaasua) ja koksiuunin kaasua. Nämä kaasut sisältävät erilaisia määriä hiilimonoksidia (konverttikaasu jopa 65 prosenttia), hiilidioksidia, typpeä ja vetyä (koksiuunin kaasu jopa 60 prosenttia). Sen sijaan, että nämä kaasut päästettäisiin ilmaan tai käytettäisiin soihdutukseen, niitä voitaisiin hyödyntää tehokkaasti sähkön ja/tai lämmöntuotantoon. Suurelta osalta näin tehdäänkin jo nyt, mutta tarvitaan vielä ponnisteluita kyseisten teknologioiden kehittämiseksi edelleen.

4.1.6 Lisäksi komitea muistuttaa, että se on ilmaissut kantansa energiapolitiikasta useammassa lausunnossa (viimeksi asiakokonaisuudessa CCMI/052 ja TEN-jaoston eri lausunnoissa).

4.2 *Ympäristöpolitiikka*

4.2.1 Metalliteollisuutta koskee jo suuri määrä ympäristöalan EU-säädöksiä, joiden toimeenpano ja noudattaminen asettavat teollisuudelle pysyvän haasteen erilaisten tavoitteiden yhteensovittamiseksi (esimerkiksi haitallisten päästöjen estämiseen liittyy osittain energiankulutuksen lisääntyminen, joka taas vähentää energiatehokkuutta). Eräät metalliteollisuuden osa-alat kuuluvat epäilemättä energiaintensiivisiin teollisuudenhaaroihin, joilla kansainvälinen kustannuskilpailu on kovaa. Asianomaiset alat kuuluvat suuria hiilidioksidimääriä tuottaviin aloihin. Mikäli komission suunnittelemia ilmastonmuutosta koskevia toimenpiteitä – erityisesti päästökauppajärjestelmän laajentamista – sovellettaisiin

ilman lisärajoituksia metalliteollisuuteen, se voisi aiheuttaa (jo nyt havaittavaa) investointien siirtymistä ja työpaikkojen menetystä (hiilivuodon riski). Vaikutus ilmastonmuutokseen jää kuitenkin saavuttamatta, niin kauan kuin kaikki valtiot eivät yhdy näihin tavoitteisiin.

4.2.2 Ensisijaisesti on siis pyrittävä laatimaan sitovia kansainvälisiä sopimuksia, joilla on selkeät, niiden tehokkuutta ja valvottavuutta koskevat kriteerit, jotta voidaan välttää eurooppalaisen teollisuuden kilpailuhaittoja ja hidastaa ilmastonmuutosta maailmanlaajuisella tasolla.

4.2.3 Suuri osa metalliteollisuuden aloista on jo aiemmin investoinut laajasti energiatehokkaisiin teknologioihin. Eurooppalaisella terästeollisuudella on esimerkiksi johtoasema hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä, ja näin ollen monissa yrityksissä raja teknologian avulla tuotannossa saavutettavien päästörajoitusten suhteen on saavutettu. Tavoite vähentää kasvihuonekaasuja vuoteen 2020 mennessä 21 prosentilla (vuoden 2005 arvoista) tulisi asettaa kaikille EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluville aloille (energiatalous ja energiaintensiiviset alat) yhteensä. Taakkojen jakamisessa on otettava huomioon yksittäisten alojen kyky vähentää päästöjä teknisten rajoitusten mukaisesti tuotantokapasiteettia vähentämättä.

4.2.3.1 Neuvosto on päättänyt, että suunniteltujen kansainvälisten sopimusten avulla pyritään huomattavasti kunnianhimoisempaan tavoitteeseen, eli hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen jopa 30 prosentilla. Komitea korostaa tässä yhteydessä tarvetta selvittää, millä aloilla nämä vähennykset on tarkoitus saavuttaa. On selvää, että tämä ei voi tapahtua pelkästään nykyisin päästökauppajärjestelmään kuuluvilla aloilla. Komitea katsoo, että tässä on asetettava etualalle myös toimenpiteitä sellaisilla aloilla kuin rakennusten eristäminen, kuljetus- ja liikennejärjestelyt tai yleinen energiatehokkuus.

4.2.4 Komitean mielestä toimenpiteiden painopisteiksi tulisi asettaa aluksi parhaiden ja energiatehokkaimpien teknologioiden levittäminen ja myöhemmässä vaiheessa kyseisten teknologioiden parantamiseen ja uusien materiaalien kehittämiseen tähtäävä tutkimus- ja kehittämistoiminta. Tekniset standardit on otettava huomioon sekä EU:n tason toimenpiteissä että kansainvälisestä ilmastonsuojelusopimuksesta käytävissä neuvotteluissa.

Jotta teollisuuden epävarmuutta voitaisiin jatkossa välttää, komission tulisi laatia mahdollisimman pian asianmukainen suunnitelma, joka sisältää kaikki suunnitellut toimenpiteet ja vaiheet. Komitea viittaa tässä yhteydessä päästökauppaa koskevan komission ehdotuksen 10 b artiklaan ([3]).

4.2.5 IPPC-direktiiviin liittyen komitea kannattaa komission yhdenmukaistamistavoitteita, jotka epäilemättä edistävät yksinkertaistamista ja lainsäädännön parantamista. Koska direktiivi toimii teollisuuslaitosten sertifioinnin ja toiminnan perustana, siinä on kuitenkin otettava huomioon teknisen kehityksen tapauskohtainen tilanne. EU:n metalliteollisuuden kilpailukykyä ei saa vaarantaa vaatimuksilla, jotka eivät vastaa teknologisia mahdollisuuksia.

4.2.6 Jätelainsäädäntöä, REACHiä ja standardointia koskevien komission ehdotusten suhteen komitea kannattaa lähtökohtaisesti komission esityksiä, mutta toivoo yksittäisten ehdotusten konkreettisempaa muotoilua.

4.3 *Innovointi, tutkimus- ja kehittämistoiminta, ammattitaito*

4.3.1 Komitea kannattaa komission aikomusta tehostaa innovointia, tutkimusta ja kehitystä sekä parantaa ammattitaitoa.

4.3.2 Teräsalan eurooppalainen teknologiafoorumi (*European Steel Technology Platform*, ESTEP) vaikuttaa osaltaan tulevaisuuteen ehdottamalla (strategisen tutkimusohjelman puitteissa) kunnianhimoisia t&k-ohjelmia kestävän kilpailukyvyn varmistamiseksi. Tutkimusohjelman ensisijaisena tavoitteena on vähentää prosessien ympäristöhaittoja sekä kehittää moderneja tuotteita, joiden lisäarvo ja tehokkuus koko niiden eliniän ajan on entistä suurempi. ULCOS-hanke (*Ultra Low* CO_2 *Steelmaking*) on esimerkiksi ESTEP:in ensimmäinen suurhanke, jolla se pyrkii vähentämään rajusti hiilidioksidipäästöjä. Hanke on laadultaan kunnianhimoisin koko maailmassa ja jo nyt suuri menestys: on valittu neljä hyvin lupaavaa menettelyä, joita on nyt testattava teollisuuden mittakaavassa ja jotka on liitettävä hiilidioksidin talteenottoteknologioihin. ESTEP osallistuu myös välillisesti ilmastonsuojelu- ja energiakysymysten ratkomiseen kehittämällä – esimerkiksi autoja rakennusteollisuudelle – täysin kierrätettäviä kevytteräsratkaisuja sekä luomalla tehokkaita uusia ratkaisuja lupaavien energialähteiden (esimerkiksi tuulivoiman) kehittämiseksi.

4.3.3 Työntekijöiden koulutus ja jatkokoulutus on oleellinen edellytys alan kestävyydelle Euroopassa, ja tämän vuoksi tarvitaan huomattavia investointeja alan osaamisen parantamiseksi: tulisi esimerkiksi rekrytoida lahjakkaita, korkeakoulututkinnon hankkineita nuoria ja kehittää edelleen elinikäistä oppimista ja erityisesti sähköistä oppimista. Tämän yleisyhteiskunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan sekä EU:n että korkeakoulujen tukea ([4]).

4.3.4 Komitea toivoo kuitenkin myös jo olemassa olevien ohjelmien tehokkuuden tarkistamista. Esimerkiksi ESTEPin puitteissa käynnistetty strateginen tutkimusohjelma on johtanut seitsemännen puiteohjelman ensimmäisissä tarjouskilpailuissa heikkoihin tuloksiin (onnistumisprosentti on alle 10), koska tarjouskilpailut eivät ilmeisesti kata strategisen tutkimusohjelman painopisteitä. Seitsemännen puiteohjelman toisen osan suhteen odotetaan parempaa yhteensovittamista ja tukea.

([3]) KOM(2008) 16 lopullinen, 23.1.2008.

([4]) Tässä yhteydessä on huomautettava, että on jo olemassa metalliteollisuuden aloitteita alan ammattitaitoisten työntekijöiden liikkuvuuden tukemiseksi/lisäämiseksi Euroopassa, kuten esimerkiksi EMU-passi (www.emu-pass.com).

4.4 *Ulkosuhteet ja kauppapolitiikka*

4.4.1 Komitea pitää tervetulleena komission lähestymistapaa, jonka mukaan etusijalle asetetaan teollisuuden raaka-aineiden saatavuus. Tässä yhteydessä on kuitenkin huomautettava, ettei kyse ole pelkästään ulkosuhteista ja EU:n ulkomaankaupasta, kuten komitea on ilmaissut jo lausunnossaan aiheesta "Muuta kuin energiantuotantoa palveleva kaivosteollisuus Euroopassa" (asiakokonaisuus CCMI/056). On muistettava, että raaka-aineiden kierrätyksellä ja materiaali-intensiteetin vähentämisellä tai korvaavien materiaalien kehittämisellä on tulevaisuudessa yhä suurempi merkitys (ei pelkästään kauppapoliittisista syistä vaan myös ympäristönsuojelun kannalta).

4.4.2 Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että monilla raaka-ainealoilla toiminta on keskittynyt muutamille maailmanlaajuisille konserneille, mikä johtaa hintojen saneluun.

4.4.3 Komitea yhtyy komission käsitykseen siitä, että kauppapoliittisista kysymyksistä on käytävä tiivistä talousaiheista vuoropuhelua kolmansien maiden kanssa. Käytettävissä on kuitenkin edelleen oltava WTO:n hyväksymiä kauppapoliittisia välineitä, joilla voidaan estää EU:n metalliteollisuuden heikompaan asemaan asettavia tai sitä syrjiviä käytänteitä. On myös annettava selkeitä merkkejä siitä, että näitä välineitä myös käytetään, ellei edistystä saavuteta vuoronpuhelun kautta.

4.5 *Sosiaaliset näkökohdat*

4.5.1 Edessä olevat haasteet, kuten esimerkiksi työntekijöiden ikääntyminen (erityisesti terästeollisuudessa), ammattitaitovaatimukset ja rakennemuutoksen eteneminen, huomioon ottaen komitea ihmettelee, että komissio ei esitä yhtään toimenpidettä ja teollisuudelle suunnattua ehdotusta, joka koskisi sen tiedonannossa mainitsemia sosiaalisia näkökohtia.

4.5.2 Erityistä huomiota tulisi kiinnittää työturvallisuus- ja -terveyskysymyksiin, sillä metalliteollisuus kuuluu tavallista korkeamman riskin aloihin.

4.5.3 Komitea viittaa tässä yhteydessä uudelleen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun merkitykseen.

Bryssel 3. joulukuuta 2008.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puheenjohtaja
Mario SEPI

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean pääsihteeri
Martin WESTLAKE